

**Metodyka pobierania prób materiału szkółkarskiego na obecność
pryszcarka namalinka łodygowego (*Resseliella theobaldi*)**

**Rośliny testowane: Malina – *Rubus idaeus* L. , Jeżyna – *Rubus
fruticosus***

Objawy uszkodzeń

Larwy tej muchówki zimują w glebie. Osobniki dorosłe pierwszego pokolenia pojawiają się w od końca kwietnia do początku czerwca, drugiego – w czerwcu i w lipcu a trzeciego i czasami czwartego – od lipca do września. Samice składają w spękaniach lub zranieniach skórki jednorocznych pędów po około 50 jaj, w grupach po kilka lub kilkanaście sztuk. Larwy wylęgają się po 3-6 dniach i żerują pod skórą pędów. Po 12-20 dniach lub dłużej, zależnie od temperatury, wyrosnięte larwy spadają na powierzchnię i przemieszczają się w głąb gleby, gdzie następuje przepoczwarczenie. Owad dorosły to mała, brązowo-pomarańczowa muchówka wielkości 1,5-2 mm. Jajo jest zielonkawobiałe, wydłużone - 0,3 mm. Larwa beznoga, przezroczysta, później pomarańczowa do 2,5 mm długości.

Na zasiedlonych pędach skórka brąznieje, później kora pęka, odstaje i łuszczy się, a po odchyleniu skórki można znaleźć różnej wielkości larwy szkodnika barwy od jasnej do intensywnie pomarańczowej. Pędy w miejscu uszkodzenia łatwo się wyłamują. Szkodliwość tego gatunku potęguje fakt, że uszkadza on pędy malin, co może prowadzić do wtórnych infekcji patogenami (*Didymella applanata*, *Botrytis cinerea*) i powodując ich zamieranie.

Szkodnik występuje w całej Polsce, zarówno na odmianach owocujących na pędach jednorocznych jak i dwuletnich. Uszkodzone pędy słabiej rosną, więdną i zamierają. Gatunek ten może niszczyć od kilku do 60% pędów. Prowadzi to do zmniejszenia owocowania.

Fot. Uszkodzone pędy malin (W. Piotrowski)

Fot. Larwy przyszcarka namalinka łodygowego (W. Piotrowski)

Fot. Muchówki pryszczarka namalinka łądowego (W. Piotrowski)

Pułapka z feromonem do odłowu pryszczarka namalinka łądowego (W. Piotrowski).

1. Termin pobierania prób

- Lustracja i pobieranie prób na obecność larw na najmłodszych liściach powinna być przeprowadzona w terminach maj - czerwiec i dalej co 10-14 dni.

2. Sposób pobierania prób (plantacje)

- Przejrzyć 4 próby po 50 pędów jednorocznych (razem 200). (Próg zagrożenia to 5% uszkodzonych pędów)
- Na odmianach owocujących na pędach drugorocznych – po zbiorze owoców. Sprawdzić obecność jaj i larw szkodnika pod skórą w spękaniach lub zranieniach. (Próg zagrożenia to 5% uszkodzonych pędów.)
- Na początku maja zwiesić pułapki z feromonem. Pułapki sprawdzać co tydzień do początku października. (Próg zagrożenia to odłowienie 30 muchówek na pułapkę w ciągu tygodnia).
- W przypadku wątpliwości, zaznaczyć podejrzane rośliny i pobrać próby do analizy laboratoryjnej.
- Próbę należy przekazać do laboratorium celem potwierdzenia lub zaprzeczenia występowania larw muchówki.
- Próba powinna pochodzić z jednej rośliny, oznakowanej w sposób pozwalający na identyfikację krzewu z którego została pobrana.
- Próbę z pędami z określonej rośliny należy umieścić w osobnej torbie foliowej i szczelnie zamknąć, aby zabezpieczyć materiał roślinny przed wyschnięciem.
- Na czas transportu, próby należy zabezpieczyć przed nagrzewaniem przez zacielenie. W przypadku temperatur przekraczających 25°C, zaleca się umieszczenie prób w tzw. lodówce turystycznej, pojemniku styropianowym z wkładem chłodzącym.

3. Warunki przechowywania prób

- Próby należy przechowywać w lodówce lub w innym chłodnym, zacienionym miejscu o temperaturze poniżej 4-10°C, do momentu dostarczenia ich do laboratorium, jednak nie dłużej niż 2-3 dni od momentu pobrania próby.

4. Karta informacyjna

Do każdej próby dołączyć należy kartę informacyjną z danymi (Tabela 1)

- Kartę informacyjną należy umieścić w oddzielnej torebce, aby nie zamokła i włożyć ją do torby z pobraną próbą.
- Pobrane próby przekazać do badań laboratoryjnych załączając także „Zlecenie na wykonanie badań laboratoryjnych”.
- Formularz zlecenia można pobrać ze strony internetowej Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (www.piorin.gov.pl).

Tabela 1. Karta informacyjna do pobranej próby.

Data pobrania próby (dd mm rrrr)	
Dane producenta: • imię i nazwisko • adres kontaktowy • telefon • e-mail	
Adres plantacji	
Oznaczenie pola/kwaterny z mapką (podanie współrzędnych GPS dla poszczególnych pól).	
Rodzaj uprawy/gatunek	
Inne informacje	

Opracowanie: dr Wojciech Warabieda, e-mail: Wojciech.warabieda@inhort.pl